

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУҢ, ҚЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРНЫҢ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1952 сентябрь 28 ВОСКРЕСЕНЬЕ № 191 (2621) ӨРТӨС 20 КОП.

БО ХУНГУ СОЛУНДА:

ВКП(б)-нин XIX съездинге уткуштур (1 арын).

Тыва областың дөрткү партия конференциясы: ВКП(б) Тыва обкомунун ажылынын дугайында эш С. К. Токаның отчет илеткелинин талазы-биле санал шүгүмчүлдер (2 арын).

Б. Иогансон. — Орустун уран-чоруга чүүлүн эртиневи (3 арын).

Румыниянын Национал Улуг Хуралынын сессиясы (4 арын).

Албани улустун амыдыралында төөгүлүг болушкун (4 арын).

Чехословакияда тудушкун (4 арын).

Азия болгаш Оожум океан чурттарынын тайбын талакчыларынын конгресин чыылдыралында моол улус байырлап турар (4 арын).

Е. Помогаева. — Америк империализминин философурак чалчалары (4 арын).

Кореяда болушкуннар (4 арын).

Марксизм-ленинизмниң үндезинерин шингээди алыр дээш могаг чок ажылдаар

Коммунисттик партия бодунун бүгү ажал-чорудулгазын Маркс — Энгельс—Ленин—Сталинның өөредини удурутуп болдуруп турар. Марксизм-ленинизм чүвенин байдалын билдирип, долгандыр болуп турар болушкуннарның иштиги харылаазын билдирип, коммунизм дээш демиселге шын политиканы боттандыралынын аргазын берип турар.

Коммунисттик партияның улут баштыңчылары болгаш организаторлары партияны революстуг теория-биле чепсегээрин кезеде бир дугаар ужу-дузалыг деп үргүлчү айтып чорааннар. Революстуг теория чокка революстуг шимчээшкин туруп шыдаас деп Ленин айтып турган. Чүгле мурнакчы теория-биле чепсеген партия мурнакчы демиселчиниң ролун күөседиш шыдаар. Практиктик ажалдың теоретиктиг белеткел-биле дүшүрүлгези чокка бодамчалыг кандыг-даа коммунисттик ажал болдунам деп эш Сталин өөредип турар. Бир эвес практиктик ажалдакчылар ленинизмни өөренип, ленинизмни шингээдирип күөсөө, бодунун практиктик ажалды теоретиктиг чугула белеткел-биле холбаштыралынын күөсөө болза, олар карагы-мугулай байдал-биле ажалдаар байдалга онаажып турар.

Эш Сталин партияның 18-ки съездинге мында деп чугаалаан:

«Күрне болгаш партия ажалынын, жандыг-даа адырынын ажалдакчыларынын политиктиг деңгээли болгаш марксизм-ленинчи медресини бекиткен болган тудум-на ажал боду улам-на бекит болгаш үрүнүңдөгү, ажалдың түңнелдери улам-на ажыктыг болур, база мычарга—ажылдакчыларның политиктиг деңгээли болгаш марксизм-ленинчи медресини куду болган тудум-на, ажалга буступ дүжүшкүннер болгаш үстүшкүннер улам чугаа чок болур, ажалдакчылар боттары аар-саар чүдүлгө үрүмчелдери, ууур-самыр буудалчак бак кижилер болу бээри улам чугаа чок апаар дээрин кандыг-даа маргылаа чок барымдаа кылдыр билзе чогуур».

Партияның бүгү кежигүннери марксизм-ленинизмни ханызы-биле болгаш доктаамал өөрениринге эң таарымчалыг байдалдар бисте тургустунган, миллион-миллион коммунистер ВКП(б) төөгүзүңүң сталинчи дөпчү курсун кызымак өөренип турар. В. И. Ленинни болгаш И. В. Сталинни чогаалдары партияны канчаар-даа аажок калбак массаларны, совет интеллигенцияның хой сыйыг кадрларынын ажыгдалы апарган. Партия чырыдышкынынын системазын дамчытып марксизм-ленинчи өөредилгени калбартып талазы-биле партия организациалары улуг ажалды чоруткан. Бичээздаа, марксизм-ленинизмни пропагандаларынын чедип алдыгын деңгээли коммунисттик тургузушкунун салып турар бекит негелдеринге ам-даа харылавайн турар.

Партияның өскерткен Уставынын төлөвилдиге Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязын ам кол сорулгалары болза, социализмден коммунизмге чоорту шилчилгенин аргазы-биле коммунисттик нийтиледди тургузары, нийтиледди материал-

дыг болгаш культурлуг деңгээли соксаал чокка бедидери, нийтиледди кежигүннерин интернационализмниң болгаш бүгү чурттарның ажалчы чоннары-биле акы-думалык харылааларны тургузарынын өзүзүңга кижизиндери, дайзынарнын агрессия хөдөлүшкүннеринден Советтик Төрөн чурттуң идея-кейлиг камгалалын бүгү хемчегер-биле быжыглаары болур деп айтып турар.

Партияның мурнунда турар кол сорулгалары күөседири дээш демисел партияның херээ дээш бүгү коммунистеринин харысалгазын бедидери, коммунисттик тургузушкунга оларның авангардтыг ролун бедидери негеп турар. Ол ажал партия кежигүннеринин моон соңгааргы идея-политиктиг өзүлдезинге үндөзүлгөзү ам болдунар. Ош ужурунда партияның өскерткен Уставынын төлөвилдиге партия кежигүнү бүрүзүнүн хүлээлгези кылдыр мынчаар айтып турар:

«Бодунун медресиди чоруун бедидер дээш, марксизм-ленинизмниң үндезинерин шингээди алыр дээш ажалдаар».

Теоретиктиг белеткел болгаш политиктиг канналышкын чокка коммунист массаларынын баштыгы болур бодунун ролун чедишкенин күөсөдү, партияның политиказынын болгаш шиттирлеринин бодалың партияны эвес массаларга шын тайылбырлап, партияны шиттирлерини эмдейдалга боттандыралы дээш ийдекейлиг дайынчы болуп шыдаас. Коммунистерниң марксизм-ленинчи теорияны өөрениринин дугайында сагыш-салышкын партияны орган бүрүзүнүн, партия эге организациалары бүрүзүнүн эң чугула хүлээлгези болур.

Коммунистерниң марксизм-ленинчи өөредилгезин багай организациалар турар партияны органнары ам үеде эрттип турар партия конференцияларына болгаш Эвилелешкен республикаларынын компартияларынын съездилеринге чөптү шүгүмчүлөт таварыштырып турар. Чижээ, эрткен өөредилге чылында лартия чырыдышкынынын четкизин тургузар ажалга улуг четпестер турганын Омск хоорайның партия конференциясына айтып турган. Бөлгүмнерин, школарынын кичээлдеринге, ужуң сүренирин болгаш шөжүлгөзүнүн чүдүлдери тургулаан, өөренип материалды коммунисттик тургузушкунун сорулгалары-биле чамыкта холбаштыралы турган. Удурутуп элээн хөй ажалдакчылар болуң ийдеги деңгээли бедидер дугайында сагыш салбайн турары конференцияга демделеп турган. Хабаровск крайның партия организациалары партияның беш муң хөй кежигүннери болгаш кандидаттары политиктиг өөредилге-биле чаара туттунмаан. Марксизм-ленинизмниң кежээки университеттерин деңгээли-бүрү чылдагалары-биле муң хире кижини үңген, 490 политиктер болгаш бөлгүмнер өөредилге программазын күөседиш чыдааннар.

Коммунистерниң марксизм-ленинчи өөредилгезин организациалар ажалда улуг четпестер барын Эсгенин Коммунисттик партиязын съездинде делегаттары чугааң турганнар. Ында элээн хөй бөлгүмнерде кичээлдер чавыс идеяни

деңгээлге эрттип турар. Партияны органнарынын талазында контроль чогуң ажылап алгаш, чамдык коммунистер бодунун өөренимге чооруң чажырап дээш бот-өөредилгенин кежигүн боттарына шиллип алууда-

Одессанын партия организациаларында удурутуп чамдык ажалдакчылар кол ажылынын аайы-биле үүргезиниң хөйүңгө сылдап алгаш, бөлгүмнеринин теоретиктиг билгилерин бедидер дугайында сагыш салбайн турарын областың партия конференциясына айтып турган. Бодунун идея-теоретиктиг деңгээли бедитпейн тура, удурутукчуларга хүлээткен сорулгалары олар күөседиш шыдаас деп чүвени ийдекей эштер утуп турар боор. Дыка хөй партия организациалары партия чырыдышкынынын системазында кичээлдерини шынарын бедидери дээш чогууру-биле демисешпейн турарын конференцияларга чөптү-биле айтып турган. Кичээл эрттирерине тааржыр белеткелки чок кижилерин пропагандагерге шиллип алу турган таварышталар ховар эвес бар. Ындыг турбуша партияны органнар бодунун билдин байдар, бодунун мергежилни бедидер талазы-биле пропагандагерге эвээш дузалажып турар.

Ол бүгү четпестер болза, марксизм-ленинизмниң пропагандазын организациалар ажал партияны негелдезинге ам-даа чедир харылавайн турарын чугаалап турар-дыр. Партия организациалары марксизм-ленинизмниң пропагандазын шиттирлерин-биле экижерде, партияны кежигүннеринин болгаш кандидаттарынын политиктиг өөредилгезин организациалар, марксизм-ленинизмниң талазы-биле оларнын чогуур билгилерин шингээди алырын контролдарын хандырар хүлээлгези. Партия комитеттеринин секретарлары болгаш өске-даа удурутуп ажалдакчылар коммунистерниң партия чырыдышкынынын айтырыллары-биле шүүт ажалдап, квалификация пропагандагер кадрларын шилдиниң болгаш кижизиндерин дугайында хүн-бүрү сагыш салыр ужурутуп.

Марксизм-ленинчи теорияны өөренири—партияны кежигүн болган кандидат бүрүзүнүн эң чугула хүлээлгези. Марксизм-ленинчи теорияны өөренип, бодунун медресини бедидер дугайында коммунистерин харысалгазын бедидери чугула. Чыгыне ылап коммунист, политикчи хөй нийтинин ажалдакчызы болур дие, нийтилед хөгжүлдезиниң хоойдуларын билди алыры, бодунун практиктик ажалыңга ол хоойдуларын ажаллап билдири чугула. Партия пропагандазынын сорулгалы болза, бистин кадрларынысты, бүгү коммунистерни марксизм-ленинчи теория-биле чепсегээр болур. Бо өөредилге чылында коммунистерниң өөредилгези улам-на организациалар болгаш улам-на бекит идея теоретиктиг деңгээлге эрттер кылдыр бүгү хемчеглерни партия организациалары алыр ужурутуп.

Партия чырыдышкынынын бүгү системазы Ленин—Сталинниң партиязынын улуг херээ дээш идея талазы-биле быжыг болгаш теория талазы-биле белеткелди дайынчылары кижизиндери болур.

(«Правданың» мурунку чүүү).

А. Н. Радищевтин өлгөн хүнүнден бээр 150 чыл болганын Москвага болган байырлыг хурал

Совет кижилер болза, Төрээн чурттуң изиг патриотчузу, улуг орус улустун алдарлыг огу, чогаалчы революстучу болгаш философ-материалист А. Н. Радищевтин өлгөн хүнүнден бээр чүс бежен чыл болганын демделеп эрттиргеннер.

Сентябрьның 24-те Москваың күрне консерваториясына А. Н. Радищевке тураскаатынган байырлыг хурал болуп эрткен. Ук хуралды ССРЭ-нин эртемнер Академиязынын Президиуму биле ССРЭ-нин Совет чогаалчылар Эвилелинин баштаар чери чыылдырган.

Байырлыг хуралды академик А. В. Топчиев ажиткан. Хундулуг Президиумге эртемнерин улуг корифей эш И. В. Сталинни баштадыр ВКП(б) ТК-ның Политбюроуну сонгуур дугайында саналды чыылганнар дикмитинг адыш часкаашкыны-биле уткааннар.

А. Н. Радищевтин амыдыралынын болгаш чогаалчы ажалынын дугайында илеткелди филология эртемнеринин доктору профессор Д. Д. Благой кылган.

Шылгарангай орус революстучу болгаш чогаалчы Александр Николаевич Радищевтин улуг чагай дүрү-хевир революстучу Россияны алдарлыг төөгүзүн ажыдып турар— деп ол чугаалаан.

Россияны хааныг тургузуун болгаш крепостной өзуну узуткаарыңче угланган, революциянын баштайгы медреселерини Радищев болза, күчүлүшкүңгө үндөзүлгөзүн кандыг-даа политиктиг болгаш нийтиледди тургузууну күштүг удуруланың чызы болуп чораан.

А. Н. Радищевтин чогаалчы ажалынын ужу-дузаны тодаргайлавышаан, чогаалчы-революстучу күш-ажылчы чонун күчүлөкчелеринге

болгаш дарлакчыларга уду демиселни революстучу сагыш-сеткил-биле бир-ле дугаарында чырыткан— деп профессор Д. Д. Благой айтыкан. А. Н. Радищевтин чогаалдары Россия хосталгалыг шимчээшкинниң хөгжүлдезин улуг салдар-хамаарылганы чедирген.

А. Н. Радищевтин национал чогааралды хайныктырып турар улуг чагай ажал-чорудулгазын Совет күрүненин улуг үндөзүлөкчелери В. И. Ленин биле И. В. Сталин бедиди-биле үнелеп көргөннер.

Кижини төрөлгөтенин эң дээр кедилг келир үези дээш коргуш чок демиселчи А. Н. Радищевтин дугайында тураскаалды Совет Эвилелинин улустары болгаш делегейниң бүгү-ле мурунакчы, депшигелег, кижилери ынакшыл-биле кадагалап турарлар.

(СЭТА).

ВКП(б)-нин XIX съездинге уткуштур

Улуг тудугда

СТАВРОПОЛЬ. (Куйбышев областы). Куйбышевтин суг күжү-биле ажалдаар электри станциязынын тудукчулары бо хүнүнде улуг көдүрүшкүн-биле ажалдап турарлар. Партияның XIX съездинге алдар болдурган күш-ажылчы чаа-чаа чедишкенин дугайында медреселер хүн бүрү кээп турар.

Волганын солагай талакы эриңде бетон заводун тудуп турар. Ол тудугда волгодончулар ажалдап турарлар.

Волгодончу-монтажчы Дмитрий Логинов бедик бодуруткучулук күш-ажылдын үлөгерин көргүзүп турар. Ол 1000 тонна цемент кирер болганын улгатырган чыылдазын ажылап

турар. Шаанда шак ыңдыг банканы чыырынга 20 чедир көдүртүшкүнү кылып турган болза, ам ол ажалды 3—4 көдүртүшкүнүн дургузулда кылып, хуусаазын дыка кызырган.

Партияның XIX съездинге алдар кылдыр социалисттик чарышта улуг техник Евгений Кузнецовтин коллектив тергиндеп турар. Ош үчүстүг Волганы кежир канат орустун одаан тудуп турар. Ам мында сай төгүшкүнү болгаш шаанчак каргышкыны чоруп турар. Съезд мурунунуң стахановчу ээлчезинге туруп, октябрь 5-ке чедир 7 муң кубометрден эвээш эвес дашты төгерин Кузнецовтин коллективни хүлээнген.

(СЭТА).

Ынак төрөзүн чуртка

Ленин—Сталинниң партиязынын XIX съездинин ажитынар хүнү чокшупулап орат. Бүгү улустуң съезди мурунун социалисттик чарыкы хүн бүрү улам калбарып турар.

Чарышта кижип турарларын бир дугаар одурунда дагылар чоруп орат. Караганданын шахтерлары ажалдын темпелерин улам өстүрүп турарлар. Чүгле үш хүннерин дургузунда олар он айларын пландаан дашкаар элээн каш эшселон көмүр дашты казып үндүргеннер.

Темир-Таунуң металлургиянык социалисттик чарыкы съезд мурунун хүннеринде дег кажан-даа ына-чаар калбарып көрбөөн. Казахтың металлургия заводунда мартернерин төлөвилдеди күчүзү 60 хуу чедир улгаткан, шуктулга станоктарынын күчүзү 20 хуу улгаткан. Кан эзилдириниң болгаш шуктулга кылып үндүрүшкүнү эрткен чылга дөмейлээр, үштүн бири катап улгаткан. Стахановчулар кызымаккай ажалдап турар.

Талланды «Ильмарине» деп машина тудушкунунуң заводу съездинге алдар кылдыр алган хүлээлгезин хуусаа бетинде күөсеткен. Шой кулар талазы-биле он айларын планды кудукчулар база хуусаа бетинде күөсеткеннер.

(СЭТА).

Хүлээлгелер күөсетинген

Д. М. Каганович аттыг бирги подлинник заводунун чарыкчылары болгаш чогаалчылары партияның XIX съездинге алдар кылдыр ийн чартык миллион ажыг рубльди камнап алган. Хүлээлге күөсетинген.

Роликтер контролдары тускай машинаны коммунист Попов чогаадып тургускан. Ол машинаны ажалдаары чыл дургузунда 130 агы муң рубльди камнап алыр органы берип турар. Хоюглаар станоктарынын кылыгыларын үредирбеген ажалдаарын хандырып турар тускай херекселди коммунист Часовников чогаадып кылган. Күш-ажылдын бодуруткучулугу 25 ажыг катап беддэн.

Партияның XIX съездинин ажитынарынга чедир аркан хүннерин дургузунда 500 муң рубльди чуртка камнап бээр деп стахановчу бодуруткучунун чарыкчылары хүлээнгеннер.

(СЭТА).

Көдээ механизаторжуларның күш-ажылчы ээлчээ

СТАРО-БЕШЕВО (Сталин областы). Старо-Бешевонун Жданов аттыг МТС-нин коллективни ВКП(б) нын XIX съездинге алдар кылдыр чарыкка алган хүлээлгелерин чедишкенин күөседиш турар. Күсү тарылга хуусаа бетинде доозулган. Эрткен чылга бодаларга ийн чартык катап хөй шыл хана каракай тарыткан. Күсү чер андарылгазында, тарымал тоорук ажаап алышкынында болгаш өске-даа ажалдарда трактористерниң хөй нуруузу нормаларын ажыг күөседиш турарлар.

Социалисттик Күш-ажылдын Маадры П. Н. Ангелиянын трактор бригаданынын механизаторлары

(СЭТА).

Пландаан ажыр руда

ЛЕНИНОГОРСК. (Чөөн-Кзахстан областы). Партияның XIX съездинге алдар кылдыр чарыкка Сокольный рудининин коллективни чаа чедишкенин чедип алган. Сентябрь 23-те коллектив тос айларын программазындаан ажыр баштайгы элээн каш эшелон руданы берген.

Забойшикер Арцветин, Кошевойнун болгаш Яхондистин бригадалары бедик көргүзүлгени чедип

(СЭТА).

турар. Шаанда шак ыңдыг банканы чыырынга 20 чедир көдүртүшкүнү кылып турган болза, ам ол ажалды 3—4 көдүртүшкүнүн дургузулда кылып, хуусаазын дыка кызырган.

Партияның XIX съездинге алдар кылдыр социалисттик чарышта улуг техник Евгений Кузнецовтин коллектив тергиндеп турар. Ош үчүстүг Волганы кежир канат орустун одаан тудуп турар. Ам мында сай төгүшкүнү болгаш шаанчак каргышкыны чоруп турар. Съезд мурунунуң стахановчу ээлчезинге туруп, октябрь 5-ке чедир 7 муң кубометрден эвээш эвес дашты төгерин Кузнецовтин коллективни хүлээнген.

(СЭТА).

Риганың «Саркана звайгэне» деп заводунун коллективни съезд муруну чарында алган хүлээлгелерин чедишкенин күөседиш турар. Ында ийн ажалдыч бүрүзүнүн бирээзи-ле чыл планын күөседишкен болуп турар. Стахановчу ээлчезин хүннеринде ук завод чадаг-тергелер бодуруп үндүрүлгезин дыка улгатырган.

Бурят-Моол АССР-нин Хоринский районунун Курбинскийде ыяш үлөтүр ажал-агынын ажалчылары бедик бодуруткучулук ажалдап турарлар. Үшкү кварталдын бодурутке программазын хуусаа бетинде доозар деп боттарынын съезд мурунун хүлээлгезин ыяшчылар күөседишкеннер.

Красноярский крайның Канскиде хөөсө-саазын комбинациянык коллективни съездинге алдар болдурган социалисттик чарыкка кижип турган, яландан дашкаар 200 муң метр өстүгү бодуруп үндүргөн.

Он айларын бодурутке программазын күөсеткенин дугайын Харьковтун Фрунзе аттыг заводу, Новороссийскийн «Коммунар» деп шифер заводу, Удмурт АССР-нин Можгинскийде ыяш заводу болгаш өске-даа бодуруткелер рапорттааннар.

(СЭТА).

Пландаан ажыр чүс муң эш идиктер

ЛЕНИНГРАД. «Красный треугольник» заводта стахановчу кыс А. Я. Дроздовага баштажак кончук эки шынарнын бригаданы ээлчег онаалгазында ажыр 1275 эш туфелди кылып, бодуруткенин чаа рекордун тургускан. Бо үеде чедир бодуруткеге шак ыңдыг чедишкенин чагыс-даа бригада чедип албаан. Съезд мурунун ээлчезин хүннеринде Дроздованын бригаданы онаалгага немелде кылдыр 20 муң ажыг эш идиктерин кылган.

Туркнага, Кудровага, Крюковага болгаш өскелерге-даа удуруткан кийеелдер ээлчег нормазын хүн-бүрү 125—140 хуу күөседиш турарлар.

«Скорхода», «Пролетарская победа» № 1 болгаш № 2 фабрикаларынын идикчилери хүлээлгелерин чедишкенин күөседиш турарлар. № 2 болгаш «Пролетарская победа» фабрикаларынын стахановчулары пландаан ажыр 44 муң эш идикти шагда-ла бергеннер.

Съезд мурунун ээлчезин эгезинден эгезлээш Ленинградтын идик дурдулгелеринин коллективтери онаалгадан ажыр чүс-чүс муң эш идиктерин белеткеп кылган.

(СЭТА).

Куанецкинин дагыларынын күш-ажылчы чедишкени

КЕМЕРОВО. «Кемеровоголь» комбинаттын дагылары партияның XIX съездинге стахановчу ажалчы-биле ужуражып турар. Чижээ, ам он бир шахталар октябрь айнын үлүүнүн оттулар чүүлүн казып турар.

«Ленинголь» трестин шахтерлары тос айларын программазын күөсеткенин дугайын сентябрь 23-те рапорттааннар.

Съезд мурунун хүннеринде олар күш-ажылдын бодуруткучулугу дыка бедиткенер. Киров аттыг шахтанык коллективни социалисттик хүлээлгезин барык ийн катап ажыр күөсеткен. «Беловоголь» трест сентябрь 23-те тос айларын үлүүнүн эң сөөлүг тонна хөмүр даштарын берген.

(СЭТА).

Металл камналгазы

Будуруп үндүрүп турар «ЗИС—150» деп автомобиль бүрүзүңгө чарыгына металлды 35 килограмм кызырап, «ЗИС—151» деп, автомашинага чарыгына металлды 50 килограмм кызырап деп партияның XIX съездинге алдар болдурган социалисттик хүлээлгези Москваың Сталин аттыг автозаводунун ажалдакчылары алганнар.

Хүлээлге чедишкенин күөсетин турар. «ЗИС—150» деп чык машинанын бодуруткенин чарыгыда металлды хемчээли 28,6 килограмм чингеткен. «ЗИС—150» деп автомобильге 48 килограмм чингеткен.

Бо чедишкенин чедип алырынга улуг рольду заводтун чогаалчылары болгаш чарыкчылары ойвааннар.

(СЭТА).

Хүлээлге ажыр күөсетинген

ВЛАДИВОСТОК. «Чернышевский» деп эштип чоруур краб-консервы заводунун коллективни чыл планын күөсеткен, мотобот бурзуу сезон нормазындаан дыка хөй—330 муң крабтарын (балыкты) тудар деп шиттирлээн. Ол хүлээлгелер ажыр күөсетинген. Заводтун сес тывыш судноларынын бирээзинин ортумак тыпкан крабтары 331 муң шагдала ашкан.

(СЭТА).

Тос айларын программазын күөсеткенер

АКТИЮБИНСК. Кимперсайск рудниктерин дагылары сентябрь 20-де рудалар тыварынын талазы-биле болгаш белеткел ажалдарынын талазы-биле тос айларын программазын күөседишкеннер. Чартык миллион ажыг рубльди камнап алган.

Съезд муруну чарыкынын чарыкында бир дугаар чери Тайкеткен рудниктерин дагылары ээлеп турар. Ында рудаларын ам октябрь айнын үлүү кылдыр казып турар.

(СЭТА).

Румынияның Национал Улуг Хуралының сессиясы

БУХАРЕСТ. Румынияның Национал Улуг Хуралынын он унчу сессиясынын эртенги хуралы хей салык аалчыларнын болгаш янзы-бүрү чурттарнын дипломаттыг төлээлекчилеринин киржилгези-биле аяктырган. Хуралга ол ышкак ССРЭ-нин Румынияда Элчини А. И. Лаврентьев база киришкен.

Хуралдың даргазы депутат Думитру Лалиу Румын Улус Республиканын чаа конституциясынын төлөвилелинин дугайында илеткелди кылдыры-биле Румынияның Министрлер Чөвүлелинин даргазы, Румыниянын ажилчы партиязынын ТК-зынын чингине секретары Г. Георгиу-Дежге сөс берген. Депутаттар болгаш аалчылар элээн каш минутанын дургузунда бут кырынга туруп анаа байыр чедирген.

Г. Георгиу-Дежтин илеткелдин улуг кирээниг-биле дыңнаан. Иосиф Виссарионович Сталинга алдар кылдыр, совет-румын найыралга алдар кылдыр, Румыниянын ажилчы партиязынга болгаш Г. Георгиу-Дежге алдар кылдыр димиттиг адыш-чаксаашкыны залга хей каташ чангылаш турган.

Сессияның кежээки хуралына Г. Георгиу-Дежтин илеткелинин талазы-биле санал омадлар эгелээн.

БУХАРЕСТ. Румынияның Национал Улуг Хуралынын сентябрь 23-те кежээки хуралына чаа конституциянын төлөвилелинин дугайында Министрлер Чөвүлелинин даргазы Г. Георгиу-Дежтин илеткелинин талазы-биле саналдар үргүлчүлээн. Санал бергенер болза: Румыниянын эртемнер Академиясынын президент

тизи академик Трян Савулеску, Национал Улуг Хуралдын Президиумунун кежигүнү Сучав областын тараачыны Еремия Пардуз. Оон соонда хуралдың даргазы Румыниянын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Г. Георгиу-Дежге сөс берген. Г. Георгиу-Деж бодунун допчу чугаазына демделгезин болза, Румын Улус Республиканын чаа конституциясы дээш бадылашышаан, конституция төлөвилелин политика дүңдүрүшкүн-биле чүдүлдү деп көргөн бистин чуртувустун миллион-миллион ажилчы чоннарын күзөл-соруун илередиристин быжыра-биле бүүрээр бис, чаа конституциянын хүлээп алышыкыны-биле улус демократтыг күрүнени быжыра-ларынга күчүлүг чепсекти, Румын Улус Республикага социализмни чедишкенин тургузушкунун хандырар чепсекти тургузар бис дээш.

Оон соонда Национал Улуг Хурал конституциянын чүдү бурзулу тус-тузунда бадылаан болгаш конституциянын төлөвилелин нитизи-биле чажыт бадылаашкына кирген. Хуралдың даргазы бадылаашкынын түнелин дыңнаткан. Румын Улус Республиканын чаа конституциясын чангыс эп-сеткилдиг хүлээп алган. Хуралдың бүгү киржикчилери шупту туруп келгеш адыш-чаксап: «Сталин», «Георгиу-Деж», «Румын Улус Республика!» деп кыйгыны салып турганнар.

Сентябрь 24-түн хүчүн Румын Республиканын конституциясынын Хүнү кылдыр чарлаар дугайында депутат академик К. Пархонун саналын димиттиг үр адыш-чаксаашкыны-биле хүлээп алган. (СЭТА).

Албани улустун амьдыралында төөгүлүг болушкун

ТИРАНА. Фашизмге болгаш чурттуг ескерликчилеринге уду демиселге албани улустун чангыс эвин үндезинин салган, Албания хосталга, хамаарышпас чорук болгаш улустун эрге-чагыргазы дээш организастаныган демиселге эге үени салган Пезага болган конференцияны чыггаанын хүнүнден бээр он чыл болзаныга холбаштыр сентябрь 16-да Пезага митинг болган. Митингге Тиранадан болгаш чочку суурлардан келген 20 муң кижи киришкен.

Митингге Энвер Ходжа, Омер Нишани база партиязын болгаш чакантык өске-даа удурткучлары, хейинти черлеринин төлээлекчилери, ССРЭ-нин Албанияда төлээлекчиси К. Д. Левычкин, улус демократиясынын чурттарынын дипломаттыг төлээлекчилери, а ол ышкаш совет культураның аялдакчыларынын төлээлери болгаш совет артистерин бөлүү киришкен.

Албаниянын күш-ажыл партиязынын болгаш Албания Улус Республиканын чазанын мурунундан Албаниянын Министрлер Чөвүлелинин даргазынын оралакчысы Хюсин Капо митингнин киржикчилеринге байыр чедирген. Совет культураның аялдакчыларынын төлээлериин мурунундан профессор Н. И. Нуждин байыр чедирип чүве чугаалаан. Бузулбас албани-совет найыралга алдар кылдыр, улуг Сталинга алдар кылдыр, Энвер Ходжага алдар кылдыр оон йөрээли чыгланарнын димиттиг адыш чаксаашкыны-биле удетирип турган.

Митинг соонда совет артистерин концертти болган. (СЭТА).

Чехословакияда тудушкун

ПРАГА. Чехословакияның телеграф агенттигинин меделеп турарын эсуугара аларга, Чехословакиянын Остравада чугула хөмүр даш бассейнинде чаа-чаа бажычарнын, дагылар суурларынын тудуу калбарып турар. 170 муң ажыг чурткачы чонга Чаа Острава деп социалисттик хоорайны тудуу турар. Блудовица болгаш Шумбарк суурларынын орунда туттунган чаа шахтер хоорайна 75 муң чурттакчы чон чурттал турар.

Карвинин хөмүр даш бассейнинде Чаа Карвина деп хоорай туттууну турар. Маадыр хоорай Сталингоадтык адынга алдар болдуруп алаан ол хоорайның чаа районунун бирээинде ам 4 муң шахтержу өгүдөлөр чаагайжыдыр туттунган ба-

жыннарда чурттал турар. Ол районду долгандыр дөрт, алды каа бажычарнын тудуу, ногаан саттар болгаш парктар шыпкан калбак-делем кулумчулар өзтп турар. Дизельдик болгаш электрлик пезидлер, троллейбус чекилери-биле кады келир үениң ол социалисттик хоорайнын бүгү районнарын болгаш заводтарын катыштырар. Чаа Карвина элээн каш он школаларын, чуртта эки эмнелгелерин бирээзи болур алды каа эмнелге черлиг, 2 улуг стадионун, кышкы бассейни, театр, культураның болгаш дыштанылыгын улуг паркы, тудуу дооступ турар зоопарк болгаш культураның амьдыралын өске-даа дыка хей тудугларлыг болур. (СЭТА).

Азия болгаш Ожум океан чурттарынын тайбын талаакчыларының конгресин чыылдырарына моол улус байырлап турар

УЛАН-БАТОР. Азия болгаш Ожум океан чурттарынын тайбын талаакчыларының конгресин Пекинге аядарын моол улус байырлап турар. «Ажылчы чоннарын хуралдары Моолдун төлээлеринге чыгылыг резолюцияны хүлээп ап турар.

Ажылчы чоннарын конгресске алдар болдурган чагааларны ийсылалдын солунары парлап турар. 23 чыл будуруге стажтыг Күрүн типографиясынын ажилчыны Хиштинг «Ун» солунга парлаан чагаанынга бижип турары болза:

Американын болгаш өске-даа чурттарынын империалисттери япон империализми каттап төртүндүрерин оралдажып, Кореяда дайыны Кыдаттын девискээринге шилчидип, ол дайыны калбартып турар. Дайынын өртү Азиянын болгаш Ожум океанын бүгү чурттарын хөмө алы бээрин, ылангыя социализми че-

дишкенин тургузуп турар Моол Арат Республиканын тайбыд күш-ажылын база бистин улуг кожагы—кылат улустун тайбыд тургузукчу күш-ажылын үзээрлп олар күзеп турарлар.

Эштер, конгресстин төлээлери! Империалисттерин бо кем-буруулуг бодалын сойгалап илередириңге бүгү-ле аргалары кылгынар.

Тайбын талаакчыларының конгресин дайын кысыкчыларына күштүг чаа согуугу берзин, Браккы Чөөн-чүкке болгаш бүгү делегейге тайбын дээш демиселге Азия болгаш Ожум океанын удузун ол конгресс улам сырый катыштызын.

Ам болур деп турар конгресске Моолдун ажилчы чоннары боттарынын будуруге планнарын күзөөдиринге күш-ажылчы чаа-чаа чедишкенин-биле ужуражып турар. (СЭТА).

Америк империализмнің философурак чалчалары

Американың Катышкан Штаттары дээрге, делегей реакциясынын төвү. Америк империализм тайбынга болгаш улустарнын айыыл чок чоруунга ажы-биле кыжанып турар. Улустар аразынын дугуржулгалары-биле болгаш бүгү делегейин керээлери-биле хоругдан каан химиктиг болгаш бактериологтуг чепсектерин ажыглашышаан, америк империализм болза, хосталга ынакшылдыг корей улуска уду ханныг дайыны ам ийн чыл ажыг үениң иштинде чорудуп турар. Америк империалисттер делегейин чаа дайынны кысып үндүреринин политиказын чорудуп турар. Американгли империалисттер Европанын капиталисттик чурттарында боттарынын өмээржикчилери-биле сүлчээлежип алган, реакциянын бүгү күштерин буура-биле чыпп, Барыин Германияны болгаш Японияны чепсеплеп, улус демократиясынын чурттарына уду, демократтыг лагерин башкарыкчы күжү Совет Эвилелинге уду угландырган агрессти блоктарны тургузуп турар.

Бүгү делегейге боттарынын тергидеки чоруун доктаадып тургузар дээш тенеке аарыг планын боттандырып алып дээш америк империалисттер калбак улус массаларын угаан меделерин хораянап, төөредип алырынның эне реаксылыг болгаш чүдөк-бужар идеологтуг чепсектерин калбак-биле амылгап турарлар. Уолл-стриттин монополистеринге бараан болуп турар сатыныкчы бижикчилер, буржуаз социологтар, психологтар, философтар болгаш оон-даа өскелер ССРЭ-ге болгаш улус демократиясынын чурттарына уду эне-не калчаалыг хоп нүгүлдери тарадып турар. Олар «амьдыралдыч америк эсуун» болгаш буржуаз мегечи-демократияны ыят чогу-биле мактап, англи-саксон раса болза, делегейин өске улустарнын кырында турар артык күштүг чүве дийип чүдүрүп, кижил төрөлгөн үргүлчүлүг дайынынан болгаш хан төгүшкүндөринден чайлаш салымны болган чүве деп мегечи суртаалды тарадып турарлар. Моральдык сандарашкынын, политиктиг сатыныкчы болгаш ыят чок чоруктуң сөөлүгү кызыгарында чеккен америк болгаш англи реаксылыг философтарнын кол-да кылып турар ажылы болза, кижил көөр хөөн чок чорукту, шовинизмин, расизмин, мальтузанизмин, бурганга чүдүлгөн, шажын хүрээ номяналы болгаш карангы дүмбей чорукту алгап пропагандалаары болуп турар.

Амгы америк-англи буржуаз социологтарың бүгү чугаа домактарынын төп ортузунда дайынын айтыры туруп турар. Оларнын философурак сөс домаа чангыс-ла сорулганы—америк империалисттерин делегейге чаа дайыны белеткеп турарын бүгү-ле аргалар-биле агартып алып сорулганы салып турар. Ол дээш америк буржуаз философ-идеалист болгаш дүмбей карангы чоруктуң ыраажыкы Джон Дьюи дайын кысыкчыларын Американын хуу салымнын амгы үелеги чаяакчылары деп, оларнын агрессти болгаш бужар-дуржок чоруктары «бурган чаяган активчи» чорук деп мактап турар. Сөөлүндө реакционер англи лорд Б. Рассел «Чөөн чүкке походту», азы тодаргайлаарга, ССРЭ-же болгаш улус демократиясынын чурттарыне халлаашкын дугайын дөскү чогу-биле пропагандалап турар. Ол бодунун Уолл-стритте болгаш Ситиде койжайлырын Совет Эвилелинге уду дайыны долдоран эгелээринче, совет кижилерин кырынче атомнуг бомбаларны октаарынче кыйгырып турар. Оон соонда АКШ-ка баштаткан бүгү делегейин организациянын тургузуп болур деп ол меделеп турар.

Бодунун сөөлүгү социологтуг аялдакчыларында: «Эрге-чагырга болган буттук херээ», «Нитилеге эртемнин саялдыры» болгаш «Чарлатымлан очерктеринде» Б. Рассел болза, дайын каян-даа төөгүнү кол шиччедикчиз болуп келген деп меделеп келген. Б. Рассел оон ынай дайын чокка, хан төгүшкүнүг соода чокка кижил төрөлгөн «таптыг чурттал» шыдавас, чүге дээрге, оон агрессти чилбизи сагыжына чөгпөс дээр дээрбичи империализмни идеянын ыят чок ажы-биле улам ынай хөгжүткен.

Өске реакционер—Дж. Хаксли, австри психолог Зигмунд Фрейдтин реаксылыг өөрединге дайып алгаш, амгы үениң кижизинин төртүнгөн чаны дайыны чүгө чөпшээрер турар эвес, а харын оон оон-даа артык ханныг болгаш кадыгдошкун кылып турар деп бадтыкап турар. Моон алгаш көөрге, Дж. Хаксли болгаш империалисттерин өске-даа чашпаачылары Кореянын, Малайя-

нын, Вьетнамнын тайбын чурттакчы чоннарын империалисттерин араатанзыг эзу-биле кырып өлүрүп турар чоруктарың чөптүг херек диртип алырын оралдажып турар.

Дайыннарын амгы талазы-биле характерин улустардан чажыраын бодааш, империализмниң идеологтары кижил нитилелинде дайыннары-биле бойдушта амырлар дээш демиселдин аразында үндезин ылга-ырларын хөмө басып турарлар. Бо талазы-биле амгы үениң буржуаз социологтары кижил нитилелинде да, дирг амытанарга-даа бир дөмөй көрдүнгөн хөгжүлденин тулган хоовлулары бар чүве деп турган «социалдыг дарвинизмниң» төлээлекчилери Г. Спенсерин болгаш өскелерин-даа шагда-ла сойгаладып буруу шаптырган эртемге уду теориясын каттап төртүндүрүп турар.

Амгы капиталисттик делегейде болуп турар дайыннарын агартып алып сорулга-биле америк болгаш англи философтар болгаш социологтар дайын болза, кижизин төртүңүп келгенини онза байдалы-биле холбашкан ызыгуурлук чүве дээр кирезин бойдузун дүрүмнери-биле бүүрөдирин оралдажып турар. Англи идеалист Джон Коен бодунун «Кижинин бойдузун, дайын болгаш нитилел» деп номунда мынча деп бижип турар: «Агрессиянын бүгү актылары дээрге, кижиниң шош-соода-ажы аажызынын илерээшкени-дир». Философия профессоры Б. Браун болгаш лейборист Эван Дурбин олар база-ла ынач дийип турарлар.

Америк социолог Малиновский болгаш ол ышкаштарнын философу социологтуг үндезин чок мегечи чогаалдарында дайын болза, кээз-мөңгөдө турар чүве деп идеяжигешти болгаш база ол ышкаш кижилерин төртүнгөн аажы-чаачы черде дайынзыра болур чүве дээш ышкаш оон-даа өске эртемге уду болгаш улуска уду боттарынын тып чогаадып алганы меге пропагандалы чорудуп турар.

Коллективти көөр хөөн чок чорукту, үптөкчи дайыннарын америк-англи философтар болза, төөгүлүг депшилегин шимчедир күжү, хөгжүлденин үндезин дөстери деп чарлап турар. Империалисттик дайыннарын төөгүздөн бээр шажын эсуу-биле камгалап турар чогаалчылар Ол. Хаксли, Уайтхэд болгаш өскелерин бүгү-ле дайынар нитилелдин хөгжүлденин депшилегилеги ужу-дузала болгаш ол дээрге, кижизин шош-соодазыргак чоруундан үнүп кээп турар деп бадтыкап турары болза, америк империализминин Кореяга уду чорудуп турар эжелектин дайынын дээрбичи характерин чажыраарын оралдажышкыны болурунда өске чүү-даа чок.

Чөптүг эвес, эжелекчи империалисттик дайынарнын төртүңүп үнүп келир чылдаганынын дугайында оонза байдалдарынын дугайында марксисци-ленинчи теория американгли реаксылыг философтарнын шупту меге-хоозун шуугаазышарын сойгалап илередип турар. Империалисттик дайынарнын марксисци-ленинчи анализ болза, империалисттик дайынарнын үнүп келир чылдаганына капитализмнин бодундан болур деп маргыра-даа аргажок кылдыр көргүзүп турар. Ханныг дайыннарын организакчылары болза, ол дайынардан хей артык кончаларны кирип алырын көрүп турар миллионерлер болгаш миллионерлер болуп турар деп ленинизм өөредип турар. Империалисттик дайынарнын онза байдалдарынын дугайында, капиталисттик нитилелди революстуг эзу-биле чартып тургузарынын оруктарын дугайында Ленинниң болгаш Сталиннин айтышыкыны—коммунисттик партияларын болгаш бүгү делегейин ажылчы чоннарынның идеялиг чепсээ. Ол болза, америк империализминин янзы-бүрү философурак чашпаачыларынын хоозун мегезин тайбың дээш демиселчилер шиттирлени-биле сойгалап илередириңге дузалап турар.

Буржуаз публицистер, философтар болгаш социологтар кижини көөр хөөн чок чоруктуң, расизмин болгаш космополитизмин агрессти идеологиянын идеялиг суртаалчылары болуп алгаш делегейин чаа дайынын кысып үндүрерин херээнге бараан болуп турарлар.

Англиянын төөгү профессору Тойбин дээрзи индийжилер, австралийжилер, африканычлар бир-тээ културлук хөгжүлдөге салым чок болуп төртүңгөн чүве болганда оларны Англиянын хааннап чажырап төртүлүг чаяаның бүүрөдип көргүзөр дээш бар-ла шаа-биле оралдажып турар. Ол-ла Тойбин-биле сүлчээли америк буржуаз социологтар Г. Фэрчайлд, С. Чейз болгаш өскелер-даа оларнын боттарынын өже-

гээр тып чогаадып алганы англи-саксон расага хамаарышпас-ла оон эске бүгү улустарнын чүве бодап билди угааны куду» дээрзин бүүрөдир дээш ам үеде эвээш эвес будукту болгаш саазынарны хорудуп турар. Төөгүнү болгаш кадык, шын бодалдык бүгү-ле бадтыкалдарына чөрүштүг Г. Фэрчайлд болза, расаларнын биологтуг болгаш угаан талазы-биле деңгелге эртем эсуузда шын эвес» деп көргүзөрин оралдажып турар. Тускай сорулганы сүрүп турар ол бүгү тып чогаадып алган мегечи, хоозун чугааларны америк империализмин бердинген чалчалары—англи расистерин эмгекчелер хей саныг мөңнөшкен кижилери янзы-бүрү аялгалар-биле дапкырлап алгырып турар.

Англи империалисттер болгаш оларнын философурак чалчалары Индияда, Малайяда, Африкада национал-хосталгалыг шимчээшкенин күштөлип турарын көргөн, боттарынын расисчи идеологиянын болгаш колонияларны кам-хайыра чок дарлап хемдиририң политикаын «нацияларнын британык кады ажылдажылгазынын» дугайында, колони улустарга долу хосталганы болгаш хамаарышпас күрүнө болур эргени бээр дээш чижетки меге-хоозун чугаалары-биле көжөгөлдөп чажыраары оралдажып турар. Британ колонизаторларнын идеялиг айбычызы социолог Коббен дээрзи харын «Великобритания дээрге, хей националдыг күрүнө, ыначтангы ында тергидеки нация чок»—деп меделеп турар. Херек кырында бар фактыны өскерти тайылбырлап, Коббен болза, Британ империязы дээрге, англичаннар колоний улустарны эконо болгаш политик талазы-биле кулданып чажырып турар эвес, а харын улустарнын культуразынын нити катышканынын түнелинде оон составында кирип турар күрүнө болур деп өш-биле хажыды тайылбырлап турар. Ынчаарга индустарнын, малайларнын, африканычларнын болгаш өске-даа улустарнын англичаннарнын дарлаандан хосталыр дээш каянды-даа күзөл илередишкенин ол амгы үениң жур-чурумунга удуранган чорук тур деп чарлап турар.

Америк империалисттер расисчи идеологиянын дузасы-биле америк болгаш англи ажилчы чоннарын нергерге, мексиканнарга, индейлерге, ирландыларга уду өжөөнөштөрип, шак ындыг арга-биле ол улустарнын аар-берге амырлар чуртталгазынын эсуулук кем-буруулуглары болур—америк миллионерлерге болгаш миллиардерлерге уду демиселден оларны чардыкты-аракын бодап турар. Расизм болза, АКШ-тын болгаш Великобританиянын тергидеки англыларына олар боттарынын империалисттик политиказын, араатанзыг бомбалаашкынын, оларнын ыят чогу-биле кудука раса, ындыг болган журунда олар америк эжелекчилерге чажырып хүлээлгелдер деп адап турары Кореянын тайбын чурттакчы чоннарына уду химиктиг болгаш бактериологтуг чепсекти ажыглап турарын агартып камгалаарына херектиг чүл болуп турар.

Америк империализминин хоранныг чепсээ—расизмге уду демиселешпаан, даштыкы чурттада тайбын, хосталга болгаш демократиянын талаакчылары черин кырында бир-ле дугаарында социал болгаш национал дарлаады узуткап чок кылган болгаш улустарнын эсуулук хостуг акы-дунмалыкы болур чоруун чеди алган Совет Эвилелинге идеяли-биле болгаш магадаашкыны-биле көрүп турар.

Буржуаз философтар-социологтар космополитизмин болгаш национал ингилизмин шуут бүрүн бердинген суртаалчылары болуп турар. XX дугаар чүс чылда тускай хамаарышпас национал күрөлдөрүн туруп турары дээрге, артышыкын болгаш XX дугаар чүс чыл—АКШ-ка баштаткан бүгү нацияларнын «космополитиктиг чангыс-эвиниң» чүс чылы болур чүве деп америк космополиттеринин төмөс-батпас шажынчы алгы-кышкызы америк империалисттик агрессиянын мурунга улустарны долузу-биле идеология талазы-биле холдажып кылып алып деп сорулганы сүрүп турар. Космополитизмин болгаш национал ингилизмин непердеп суртаалдавышаан, америк капиталдык магнаттарынын идеологтары болза, улустарнын патриотчу чоруун кошкадырын, оларнын национал хамаарышпас чорукке күзөл чүткүлүн сый шаап моондактаар болгаш оларны америк империализмин чажыргазына кирип алырын оралдажып турар.

Е. ПОМОГАЕВА, философия эртемнеринин кандидаты. (Уланчылыг).

Кореяда болушкуннар

Кореянын Улустун армиязынын Кол командьвалынын дыңнады

ПХЕНЬЯН. Корея Улус-Демократтыг Республиканың Улустун армиязынын Кол командьвалынын сентябрь 24-те меделээни болза:

Кореянын Улустун армиязынын катыжышкынары кыдат улустун эки-турачы кезектеринин дөткөмчези-биле ол черлеринге ужу-дузалыг тулчушкуннары чорударын үргүлчүлөөнер. (СЭТА).

Американнарын ужу-дуржок чоруу үргүлчүлөп турар

ПХЕНЬЯН. Тайбын чурттакчыларны узуткаар сорулга-биле америк ужу-чүлдүң корей хоорайларже болгаш суурларже араатанзыг ужудушкуннарын үзүк чок күштөлип турарын демделгезишаан, Кореянын Төп телеграф агенттигелинин бижээни болза:

Паньмынчжонда конференцияда боттарынын үндезин чок негелделери, туттурган кылат болгаш корей шериглерин күш-биле тудуп тургузарын дөткөп, Кореяга тайбынчыдылга дугайында чугаалажышкынарын узамдыктырбышаан, америк тала болза, Сонгу Кореянын хоорайлары болгаш суурларын каржы-биле бомбалап турарлар.

Сентябрьның 10-да, 14-те, 15-те, 16-да, 17-де болгаш 18-те америк самолеттар Сонгу Кореяны элээн хей районнарыне араатанзыг ужудушкуннары кылгалаат болгаш чүс-чүс бомбаларны октаан. Ол ужудушкуннарын түнелинде тайбын чурттакчыларнын иштинде хей кижил өлгөн деп агенттел дыңнадып турар.

Хамаарышпас чорук дээш демиселге корей улустун тура-соруун америк араатаннарын каянды-даа үлүгедиглери сый шаап шыдавас деп Кореянын Төп телеграф агенттели бодунун меделгелинде демделеп турар. (СЭТА).

Туттурган шериглерге уду американнарын кем-буруулук үлүгедиглери

ПХЕНЬЯН. Кореянын Төп телеграф агенттелинин корреспондентизинин Паньмынчжондан дыңнадынын солунар парлап турар. Туттурган корей болгаш кыдат шериглеринин салым-чазанын американнар чангыс талаалап аажылап турар деп ол меделгеледе чугаалап турар. КНО шериглеринин командьвалынын парлап үндүргөн меделерин эсуугар аларга, Муруну Корея чурттут туттурган 11 муң шериглерин туттурган шериглер лагерияден хостаар деп Рейтер агенттели сентябрь 20-де дыңнаткан.

Ол чангыс талаалыг шиттирени америк тала болза, тайбынчыдылга дугайында чугаалажышкынары баш мунгаш байдалдык болуп келген үндүргенин барымдаазы бодунче кичээнигени салдырып турар деп Кореянын Төп телеграф агенттели демделеп турар. Гаррисонун чорудулгалары ышкаш база-ла чугаалажышкынары үзө тырттарыне угланган ол чангыс талаалыг шиттир болза, Кореяда дайыны калбартырын америк империалисттерин бодап турарын херечилеп турар. Муруну Корея чурттут туттурган шериглерин «хостакери» деп чүл дээрзин корей улус эки билди, ол чүл дээрге, «хостатырганнары» лисыманчы бөлүктүн холдарыне шилчидип бээр болгаш хоозурчан лисыманчы армияны олар-биле долдуулары болур. Ындыг «хосталгага» чөпшээрешпейн турар бүгү туттурганнарын араатанзыг эзу-биле эттеп-эриңдеп болгаш өлүрүп турар. Ол дугайын өлүм ортулуу Кожедола туттурган шериглер-кагерлеринге болган болушкуннара тодаргай чугаалап турар. (СЭТА).

Харысалагы редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

1952 чылдың дөрт дугаар кварталында ОБЛАСТЫН «ШЫН» СОЛУНУН чагылдазын хүлээп ап турар. Чагылданы өртөө 15 рубль. Чагылданы Тыва автономия обласстын бүгү почта салбырларында хүлөөп ап турар. «СОЮЗПЕЧАТЬ».